

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Dato 21.11.2014

Hørings svar fra Fylkesmannen i Oppland – Forskrift og regulering av svine- og fjørfeproduksjon

Fylkesmannen i Oppland viser til Landbruks- og matdepartementets høringsbrev av 22. september 2014 der det fremsettes forslag til endringer i forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjon og i Kongelig resolusjon av 11. april 2003 nr. 461.

Fylkesmannen i Oppland har følgende kommentarer:

Fylkesmannen i Oppland vil innledningsvis bemerke at formålet med lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon er å legge til rette for spredning av svine- og fjørfeproduksjon på flere enheter ved å regulere produksjonsomfanget hos den enkelte produsent.

Grensen for konsesjonsfri produksjon og utmåling av størrelsen av erstatningssatser ved brudd på loven må settes slik at formålet ivaretas.

Økning i konsesjonsgrensene, forskriften § 1

Departementet foreslår å doble konsesjonsfri grense for slaktekyllingproduksjon og kalkunproduksjon i forhold til i dag.

I forarbeidene til lov om regulering av svin- og fjørfeproduksjon (Ot.prp. nr. 94 2002-2003) står det at regjeringen ønsker at produksjonen har tilknytning til vanlig jordbruksdrift for å styrke inntektsgrunnlaget i jordbruket, og hindre at utviklingen går i retning av industripreget husdyrproduksjon.

Fylkesmannen i Oppland mener at konsesjonsregelverket både bidrar til å fordele produksjonen på flere enheter og til å styrke inntektsmuligheter for det tradisjonelle familielandbruket. De kraftforbaserte produksjonene er i Oppland i all hovedsak tilleggsproduksjon sammen med annen husdyrproduksjon.

Fylkesmannen i Oppland har fått signaler om at mange produsenter har ledig kapasitet i sine anlegg. En dobling av konsesjonsgrensen for kylling vil i praksis bety etableringsstopp for nye kyllingprodusenter i mange år framover.

I en slik situasjon vil en konsekvens av heving av konsesjonsfri grense være at man i enda større grad enn i dag må overlate ansvaret for produksjonsreguleringa til slakterinæringa, gjennom begrensninger i leveringsavtaler. Slakteriene vil ikke være bundet av formålet i forskrifta om spredning av produksjonen. En konsekvens av dette kan bli at slakteriene foretrekker å inngå leveringsavtaler med store produsenter nær slakteriene.

Grensen for konsesjonsfri produksjon ble hevet for mindre enn to år siden. Landbruksnæringen trenger langsiktige og forutsigbare rammebetingelser. En dobling av konsesjonsgrensene er en så stor endring at det kan skapes usikkerhet knyttet til næringen. Fylkesmannen mener derfor at departementet burde utredet konsekvensene av forslaget langt bedre enn det som går fram av høringsnotatet (investeringskostnader, struktur, dyrevelferd, gjødselhåndtering, spredeareal, smitteutbrudd av alvorlige smittsomme fjørfesjukdommer, antibiotikaresistente bakterier o.l.).

Fylkesmannen i Oppland kan derfor ikke støtte forslaget om å øke konsesjonsgrensene for fjørfekjøttprodusenter.

Satser for standardisert erstatning, § 8 første ledd

Fylkesmannen i Oppland har ikke vesentlige merknader til de foreslåtte satser.

Det framgår eksempelvis av beregninger utført av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning som er vedlagt høringsforslaget, at det gjennomsnittlige dekningsbidraget for slaktegris har vært på kr 234 i perioden 2005 til 2014. Erstatningssatsen har vært og er i dag er på kr 300, altså høyere enn gjennomsnittlig dekningsbidrag.

I Gulating lagmannsretts dom av 26. februar 2014 (Aarrestadsaken) stiller retten spørsmål ved om loven gir hjemmel til forskrift om standardisert erstatning.

Fylkesmannen mener at dette bør klargjøres i loven.

Standardisert metode for å fastslå antall innsatte dyr

Fylkesmannen i Oppland mener det er nødvendig at en metode for å fastslå størrelse av produksjonen for innsatte dyr tas inn i forskriften for å sikre en enhetlig praktisering og forståelse av regelverket.

Beregning av erstatning ut fra periodens varighet, § 8 tredje ledd

På bakgrunn av at retten i Gulating lagmannsretts dom av 26. februar 2014 (Aarrestadsaken) kom til at det ved kortere overtredelse av konsesjonsgrensene ikke er anledning til å illegge en fortjenestebasert erstatning ut fra et årsgjennomsnitt, foreslås det et nytt tredje ledd i § 8 som sier at dersom antallet innsatte årspurker har oversteget konsesjonsgrensen for en kortere periode enn ett år skal erstatningen beregnes forholdsmessig ut fra periodens varighet.

Fylkesmannen i Oppland vil påpeke store utfordringer ved departementets forslag om å vurdere kortere perioder enn ett år. Det vil bli svært vanskelig å fastslå omfanget og varighet av overtredelsen både ved skrivebordskontroller (gjennomgang av listene i LIB) og ved stedlige, stikkprøvebaserte tellinger av innsatte dyr.

Fylkesmannen ber departementet avklare forholdene rundt dommen fra Lagmannsretten om hvordan man skal forholde seg til de tilfellene der man har brudd på regelverket deler av året.

Fylkesmannen legger til grunn at praktiske løsninger for fastsetting av periodens varighet blir konkretisert for eksempel i nye retningslinjer.

Anders Prestegarden
avdelingsdirektør

